

Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen

Del 1: Fellesdel

Del 2: Lokal del

Politisk vedtatt 14.03.2023

Stjørdal:

Lokal del revidert januar 2026

Planen er utarbeidet av representanter fra alle kommunene og Værnesregionen

Innhold

Del 1: Fellesdel	5
Bakgrunn	5
Sentrale føringer - kommunenes ansvar	5
Lokale føringer i Værnesregionen	5
En god barndom varer livet ut.....	6
Styrker og utfordringer blant barn og unge i Værnesregionen	7
Målsetninger med planen	8
Effekt mål	8
Resultatmål	8
Interkommunalt samarbeid.....	9
Fellestjenester	9
Barneverntjenesten.....	9
PPT:.....	9
Barne- og ungdomspsykologene	10
NAV.....	10
Kommuneoverlege/ folkehelsekoordinator	10
Frisklivsentralen	10
Eksternt samarbeid:	11
Samarbeid på systemnivå.....	12
Samarbeid på systemnivå i praksis.....	12
Ved ansettelser:.....	12
Kommunedirektørens ledergruppe:.....	12
Politiråd og SLT-koordinator.....	12
Samordningsteam barn og unge:	12
Involvering av barn og unge i samarbeid på systemnivå.....	12
Samarbeid på individnivå/ utøvende nivå	14
Tilrettelegging for samarbeid på individnivå	14
Tverrfaglige nettverksmøter (barn og unge)	14
Samhandling på individnivå - gult nivå	14
Tverrfaglige team	14
Samhandling på individnivå - rødt nivå	15
Barnekoordinator	15
Del 2: Lokal del Stjørdal.....	17
Sammen om å få det til	18
Fra magefølelse til handling/ handlingsveilederen/ BTI	18

Helse og velferdskontoret – kommunens inngangsport til tjenester	18
CRPD – Rettighetsbasert forebygging	19
Barnekoordinator	20
Tiltaksoversikt.....	20
Status i Stjørdal	21
Samarbeid på systemnivå i Stjørdal	22
Politiråd og SLT-modellen.....	22
Styringsnivå: Politiråd.....	22
Koordinerende nivå: Koordinerende samordningsteam	22
Utøvende nivå: STYRK møtet.....	23
Drøftingsteam skole 6-18 år	23
Felles ledermøter (sektorene barnehage, grunnskole og mestring og forebygging)	23
Ungdomsråd	23
Samarbeid på individnivå/ utøvende nivå.....	23
Samhandling i enkeltsaker på gult og rødt nivå	23
Tverrfaglige kompetanseteam 0-18 år	23
Småbarnsteam 0-5 år (TST – tverrfaglig småbarnsteam)	24
Drøftingsteam skole 6-18 år	24
Ansvarsgruppemøter og Individuell plan (IP)	24
PriU18.....	25
Felles foreldremøteplan	25
Styringsverktøy og evaluering	25

Del 1: Fellesdel

Bakgrunn

Sentrale føringer - kommunenes ansvar

Gjennom stortingsproposisjonene St. Prop. 133L og St. Prop. 100L har regjeringen gitt kommunene et større overordnet ansvar for forebyggende arbeid rettet mot barn og unge, enn tidligere. I proposisjonene legges det vekt på samarbeidsplikten mellom ulike etater og instanser, slik at tiltak og tjenester rettet mot barn og unge blir samordnede og helhetlige. Samarbeidsplikten er også nedfelt i de ulike tjenesteområdenes lovverk, for å sikre tverrfaglighet i tjenestene til barn og unge. Gjennom endringer i lovverket er det også vedtatt bestemmelser om at alle kommuner skal ha en barnekoordinator og barn og unge har fortsatt rett på en individuell plan ved behov.

Barnevernslovens kap.15 §1, 2. ledd forplikter kommunene til å utarbeide og vedta en plan for forebyggende arbeid for barn og unge. Denne planen skal først og fremst bidra til å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer. Det presiseres at alle enheter i kommunen, inkludert barnevernet, er pliktige til å delta i arbeidet med planen.

Lokale føringer i Værnesregionen

Kommunene Frosta, Meråker, Selbu, Stjørdal og Tydal samarbeider om utarbeidelsen av Forebyggende plan for barn og unge i Værnesregionen. Alle kommunene i plansamarbeidet har målsetninger i kommuneplanens samfunnsdel, som berører oppvekstvilkår. Fellesnevnerne i kommunenes målsetninger er trygge, inkluderende, attraktive og bærekraftige samfunn. Tiltakene i den felles forebyggende planen vil bidra til å nå hovedmålene for alle kommunene i samarbeidet.

Selbu: *Selbu er et attraktivt lokalsamfunn som er inkluderende og trygt, med bærekraftig vekst og utvikling*

Meråker: *Barn og unge har trygge og gode oppvekstvilkår*

Tydal: *Lokalsamfunnet Tydal skal bestå og utvikles på en bærekraftig måte til det beste for bygdas innbyggere, hyttefolk og tilreisende*

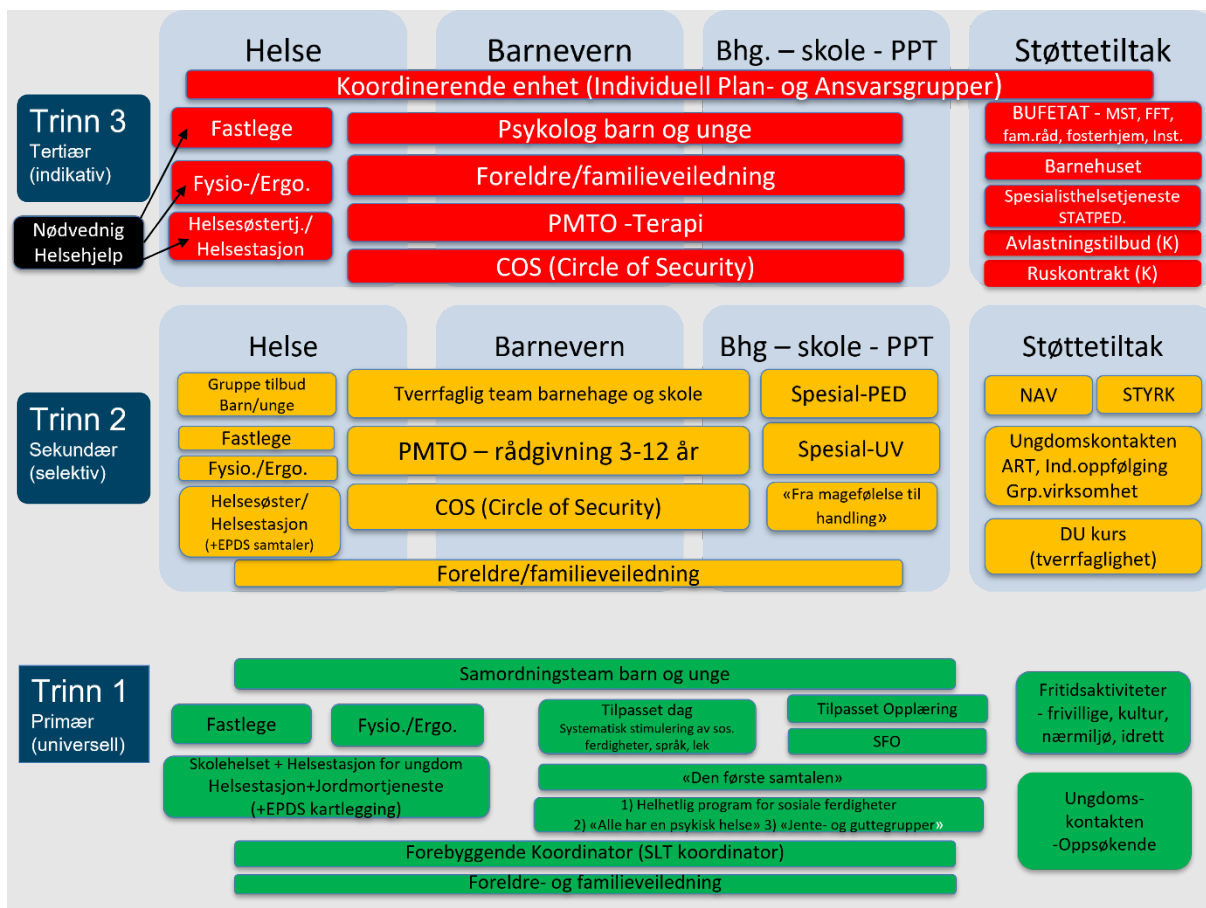
Frosta: *En attraktiv kommune i vekst*

Stjørdal: *Alle skal oppleve trivsel, trygghet, mestring og tilhørighet*

I tillegg har fire av de fem kommunene politisk vedtatte satsningsområder for folkehelsen. Et felles satsningsområde er å styrke psykisk helse i befolkningen, et annet er å forebygge frafall fra videregående opplæring. Gjennom denne forebyggende planen følger kommunene opp satsningsområdene.

Forebyggende plan i Værnesregionen bygger på Værnesregionmodellen, som ble vedtatt i alle kommunene i 2016 (figur 1). Værnesregionmodellen beskriver bl.a. samarbeidsstrukturer på ulike nivå i kommunene, samt felles tiltak og arbeidsform opp mot fellestjenestene i Værnesregionen. I arbeidet med denne forebyggende planen har modellen blitt evaluert og revidert.

Fra magesfølelse til handling/ Handlingsveilederen/ BTI er et av tiltakene, som har utspring fra Værnesregionmodellen. Prosjektet «fra magesfølelse til handling» brukte BTI-modellen til å komme fram til verktøyet Handlingsveilederen, som nå er i bruk i alle kommunene, og som er et sentralt tiltak i denne planen.

Figur 1: Værnesregionmodellen, 2016

Planen skal rulleres minimum hvert fjerde år.

En god barndom varer livet ut

En god barndom er viktig i seg selv og legger grunnlaget for god helse og livskvalitet også senere i livet. Levekår og oppvekstvilkår har stor betydning for evne og motivasjon til å fullføre utdanning og delta i samfunns- og arbeidsliv, i tillegg til å opprettholde helsebringende levevaner. Levekår har også betydning for leve- og bostandard. Utjevning av sosiale helseforskjeller er derfor en viktig målsetting i folkehelse- og forebyggende arbeid. Helsefremming, tidlig innsats og forebygging har stor betydning for å kunne forhindre, forsinke eller redusere skadelig utvikling av omsorgssituasjon, atferd og helse for barn og unge. Dette gjelder både arbeid på befolkningsnivå og spesifikt inn mot enkeltindivider.

Faktorer som påvirker befolkningens helse og livskvalitet kan plasseres langs en årsakskjede fra de mest individnære via de som befinner seg i nærmiljøet til de bakenforliggende samfunnsmessige faktorene (figur 2). Tiltak kan settes inn på alle trinn i årsakskjeden. De bakenforliggende faktorene har aller størst betydning for befolkningens helse og livskvalitet, men kan ofte være komplekse og vanskeligere å endre enn de mer individnære faktorene.

- De fleste elevene (mellomtrinn, ungdomstrinn og vgs.) trives på skolen (Ungdata)
- En forholdsvis høy andel barn og unge deltar på organiserte fritidsaktiviteter (Ungdata)

Felles utfordringer

- Andelen ungdom og voksne med psykiske helseutfordringer er høy og økende (Ungdata, Kommunehehlsa)
- Andelen unge tjenestemottakere og unge uføre øker (SSB)
- Jevn, svak vekst i andel lavinntektsfamilier (Bufdir)
- En del barn og unge opplever mobbing regelmessig (Ungdata, Elevundersøkelsen)
- Mange ungdommer er ikke fornøyde med lokalmiljøet (særlig jenter) (Ungdata)
- Det er sosiale ulikheter blant ungdom når det gjelder vennskap, deltakelse og skjermbruk (Ungdata, KoRus)
- Det er en økning i andelen ungdommer som har opplevd vold eller trusler om vold fra jevnaldrende (Ungdata)
- En forholdsvis høy andel ungdomsskoleelever har drukket seg fulle, og det er sosioøkonomiske forskjeller i alkoholbruk blant ungdom (Ungdata)
- En forholdsvis høy andel ansatte som jobber med barn og unge opplever å ikke ha tilstrekkelig kjennskap til beskyttelsesfaktorer for risiko (psykisk uhelse, vold, rus) og innvandrergruppers bakgrunn og kultur (Questback, BTI, KoRus)

Kommunespesifikke utfordringer vil bli en del av de kommunespesifikke handlingsdelene i planen.

Målsetninger med planen

Effekt mål

1. Bedre psykisk helse blant barn og unge
2. Barn og unge blir hørt i saker som angår dem
3. Færre barn og unge faller ut av skole/ utdanningsløp
4. Færre barn og unge har behov for bistand fra ulike velferdstjenester (sekundær- og tertiærforebyggende tiltak)
5. Barn og unge får riktig hjelp til riktig tid
6. En lavere andel ungdomsskoleelever har drukket seg beruset

Resultat mål

1. Vi har rutiner for tverrfaglig samarbeid på systemnivå
2. Vi har rutiner for tverrfaglig samarbeid på tvers av enheter/ nivå
3. Vi har rutiner for involvering av barn og foresatte
4. Vi har tydelig oppgave- og ansvarsfordeling
5. Tilbud og samarbeidsparter er kjent for innbyggere og alle som jobber med barn og unge
6. Saker løses på lavest mulig nivå, slik at det er de riktige sakene som kommer til barnevernet (laveste effektive omsorgsnivå – LEON)

Interkommunalt samarbeid

Fellestjenester

I Værnesregionen har vi 7 fellestjenester for forebygging og oppfølging av barn, unge og deres familier:

- Barneverntjenesten (Frosta, Meråker, Selbu, Stjørdal, Tydal)
- PPT (Frosta, Meråker, Selbu, Stjørdal, Tydal)
- Barne- og ungdomspsykologene (Frosta, Meråker, Selbu, Stjørdal, Tydal)
- NAV (Frosta, Meråker, Selbu, Stjørdal, Tydal)
- Kommuneoverlege/ folkehelsekoordinator (Meråker, Selbu, Stjørdal, Tydal)
- Frisklivsentralen (Meråker, Selbu, Stjørdal, Tydal)
- Forvaltningskontor/ tildelingskontor (Fellestjeneste mellom Meråker og Stjørdal og fellestjeneste mellom Selbu og Tydal)

For å øke forutsigbarheten og sikre effektiviteten i samarbeidet med fellestjenestene, slik at de blir brukt riktig og på riktig nivå, må kommunene ha noen felles rutiner for forarbeid og involvering.

Barneverntjenesten

Barneverntjenestens arbeid reguleres av barnevernsloven. Hovedoppgaven er å sikre at barn og unge som lever under skadelige forhold for helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. I arbeidet er barneverntjenesten avhengig av samarbeid med barn og foreldre, samt andre offentlige tjenester som helsestasjon, barnehage, skole, PPT, politi, lege, barne- og ungdomspsykiatri, krisesenter m.fl.

Hvilken hjelp/ bistand kan barnevernet gi i det forebyggende arbeidet?

- Informasjonsdeling og utadrettet jobbing
- Deltagelse i tverrfaglige team
- Disponibel for drøftinger/generell råd og veiledning på mottakstelefon

Før barnevernet kobles inn i saker bør dette være gjennomført:

- Trinnene i handlingsveilederen (fra magesfølelse til handling) skal være fulgt (NB!: Ved mistanke om vold/ overgrep skal dette meldes direkte og ikke følge handlingsveilederen)
- Drøft gjerne med mottak før det sendes bekymringsmelding

PPT:

PPT er en rådgivende instans på gult og rødt nivå for barn med særlige behov i barnehage og skole. PPT skal hjelpe skole og barnehage i arbeid med kompetanse- og organisasjonsutvikling for å legge bedre til rette for barn med særlige behov.

Hvilken hjelp/ bistand kan PPT gi i det forebyggende arbeidet?

- PPT tilbyr konsultasjonstid (på Teams) to ganger i uka (grønt, gult og rødt nivå) i alle kommunene (gjelder barn 6-16 år)
- Deltakelse i tverrfaglige team

Før PPT kobles inn i saker bør dette være gjennomført:

- Trinnene i handlingsveilederen (fra magesfølelse til handling) skal være fulgt
- Skole skal følge kapittel 4 "Ordinær opplæring - bekymringsfasen – fase 1" i Veilederen spesialundervisning (Udir)
- For barnehage følges handlingsveilederen (finnes ikke egen nasjonal veileder for barnehage)

Barne- og ungdomspsykologene

Hvilken hjelp/ bistand kan barne- og ungdomspsykologene gi i det forebyggende arbeidet

Tjenesten skal gjennom psykologfaglig arbeid bidra til å styrke det samlede kommunale arbeidet med psykisk helse for barn og unge. Kommunepsykologene jobber med helsefremmede og forebyggende innsats rettet mot barn og unge generelt. I tillegg bidrar tjenesten til å styrke den målrettede, forebyggende innsatsen mot barn og unge som står i fare for å utvikle/ har utviklet psykiske vansker.

Psykologene jobber både på individ- og systemnivå. De jobber ikke direkte klinisk med enkeltsaker, men kan bistå med psykologfaglig kompetanse til andre ansatte i Værnesregionen gjennom undervisning, veiledning og konsultasjon i enkeltsaker.

NAV

Hvilken hjelp kan NAV VR tilby som også er en del av forebyggende arbeid rettet mot barn og unge

1. Økonomisk stønad sosialhjelp
2. Opplysning, råd og veiledning. Herunder økonomisk rådgivning
3. Gjeldsrådgivning
4. Midlertidig bolig og boligsosialt arbeid
5. Individuell plan
6. Kvalifiseringsprogrammet – KVP
7. Kontakt med oppfølgingstjenesten (OT) og samarbeid med videregående skoler

Ellers samarbeid med bl.a. barnevern, politi, rus- og psykisk helse og andre kommunale enheter.

Kommuneoverlege/ folkehelsekoordinator

Kommuneoverlege og folkehelsekoordinator er en del av en interkommunal faggruppe innen samfunnsmedisin (folkehelse og miljørettet helsevern). Samfunnsmedisinsk kompetanse skal brukes i analyser, til strategisk rådgivning og tiltak innenfor universell forebygging og helsefremming på systemnivå, men også til medisinskfaglig rådgivning på individnivå.

Faggruppen bidrar til oversikt over folkehelsen og påvirkningsfaktorer, årsakssammenhenger og forskningsbaserte tiltak innen folkehelse og universell forebygging.

Hvilken hjelp/ bistand kan kommuneoverlege/ folkehelsekoordinator gi i det forebyggende arbeidet?

- Kunnskapsoversikt (styrker og utfordringer i befolkningen, oversikt over befolkningsundersøkelser og resultater, analyser og evaluering av tiltak m.m.)
- Strategisk rådgivning innen helsefremming og universell forebygging
- Deltakelse i tverrfaglige grupper og team
- Tilsyn av alle offentlige virksomheter etter Folkehelseloven kap. 3
- Medisinskfaglig rådgivning på systemnivå for alle sektorer og individnivå i særlig utfordrende situasjoner

Frisklivsentralen

Frisklivsentralen er et kommunalt helsetilbud for innbyggerne i Værnesregionen i alderen 0 til 100 år. Frisklivsentralen er organisert i mestring og re-/habilitering sammen med bl.a. hverdagsmestringsteam i Stjørdal kommune, og med lokale kontor i de øvrige kommuner.

Tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid er fellesnevner for gode tilrettelagte tilbud for innbyggerne kommunalt eller interkommunalt.

Frisklivssentralen jobber etter Helsedirektoratets «Veileder for kommunale frisklivssentraler» og har individuell veiledning og kurstilbud til innbyggerne for å endre levevaner og mestre hverdagen. Innbyggerne kan ta kontakt selv eller bli henvist av helsepersonell.

Hvilken hjelp/ bistand kan Frisklivssentralen gi i det forebyggende arbeidet?

- Individuell helsesamtale og oppfølging fra 3-12 mnd. evt. lengere etter behov.
- Veiledning til livsstilsendring:
 - Individuell og/eller gruppetrening ute eller inne.
 - Kostholdskurs «Bra mat»- for bedre helse.
 - Internundervisning til ansatte innen helse.
 - Lærings- og mestringskurs for diabetes type 2.
 - «Sov godt» kurs.
 - Tobakkavvenning.
 - Veiledning og deltakelse i det tverrfaglige arbeidet i kommunene.
 - Se nettside for mer informasjon: [Frisklivssentralen - Stjørdal kommune \(stjordal.kommune.no\)](http://stjordal.kommune.no)

Eksternt samarbeid:

I tillegg til interkommunalt og internt kommunalt samarbeid, samarbeider alle kommunene også med spesialisthelsetjeneste, politi og andre eksterne ikke-kommunale tjenester. Det er en fordel også i møte med eksterne at kommunene har klare rutiner internt og interkommunalt.

Samarbeid på systemnivå

Samarbeid på systemnivå vil si å samarbeide uten at det er knyttet til en enkeltsak (individnivå). Plikten til å samarbeide utover enkeltsaker ligger til de enkelte velferdstjenestene, men kommunen (kommunedirektør og kommunestyre) har ansvar for at plikten oppfylles.

Helhetlig ledelse innebærer at det fra kommunedirektørens ledernivå og nedover i ledernivåene aktivt legges til rette for samarbeid på tvers av sektorer og enheter. At lederne anerkjenner viktigheten av samarbeid i oppfølgingen av barn og unge er en forutsetning for en god kultur for samarbeid, med utgangspunkt i brukernes behov. Det tverrfaglige samarbeidet må følges opp, etterspørres og prioriteres fra ledelsen.

Samarbeid på systemnivå i praksis

Ved ansettelser:

- Opplæring av nytilsatte (on-boarding, tverrfaglige team, rutiner for samarbeid)
- Alle nyansatte får opplæring i handlingsveilederen

Kommunedirektørens ledergruppe:

Det overordnede ansvaret for et godt tverrfaglig, forebyggende arbeid ligger hos kommunedirektøren med ledergruppe. Her ligger også ansvaret for en jevnlig evaluering av arbeidet.

Politiråd og SLT-koordinator

Politiråd er det øverste kriminalitetsforebyggende organet i kommunene, som setter rammer for det kriminalitetsforebyggende arbeidet og er styringsorgan for SLT-koordinatorene i kommunene.

Det skal gjennomføres felles politiråd for Værnesregionkommunene minimum en gang i året, og hver kommune skal gjennomføre jevnlig møter i sine lokale politiråd.

Samordningsteam barn og unge:

Kommunene har samordningsteam for å koordinere, kvalitetssikre og utvikle kommunens tverrfaglige og tverrsektorielle arbeid rundt barn, unge og familier på systemnivå.

- Samordningsteam skal bestå av beslutningstakere for oppvekst og helse, samt aktuelle fagressurser.
- Det skal avholdes jevnlig møter gjennom året, avhengig av kommunestørrelse.
- Tema for møtene: Utfordringsbilde, føringer for og evaluering av samarbeid (internt og eksternt), implementering/ bruk av Handlingsveilederen, nye planer/tiltak/retningslinjer/veiledere/tjenester/tilbud, mål og måloppnåelse, satsningsområder.
- Samordningsteam skal informere kommunedirektørens ledergruppe/ felles fagråd/ AU/ politiråd om aktuelle problemstillinger.
- Samordningsteam skal ivareta samarbeid med spesialisthelsetjenesten (eks. BUP, Habu, Familieambulatoriet, Bufetat).
- Samordningsteam skal ivareta samarbeid med ungdomsrådet, samt medvirkning i saker som angår barn og unge.

Involvering av barn og unge i samarbeid på systemnivå

I Værnesregionen skal barn og unge som gruppe involveres i beslutninger knyttet til utvikling av kommunale tjenester som berører dem. Involvering av barn og unge er nedfelt i FNs barnekonvensjon.

- Alle kommunene skal ha ungdomsråd.

- Alle saker som angår barn og unge (eks. større reguleringsplaner og andre planer, tjenestetilbud og utfordringsbilde) skal alltid gå til ungdomsrådet.
- I aktuelle saker skal elevrådene medvirke.
- Møter der barn/ unge involveres skal tilpasses deres informasjonsbehov og skolehverdag.
- Kommunene skal ha rutiner for å sikre barn og unges medvirkning i saker som angår dem (oppskrifter på medvirkningsmetoder er tilgjengelig gjennom VærMed).
- I aktuelle saker kan interesseorganisasjoner for ungdom (eks. mental helse ung) engasjeres.

Samarbeid på individnivå/ utøvende nivå

Det er det helhetlige behovet til barn, unge og deres familier som er avgjørende for om velferdstjenestene har plikt til å samarbeide på individnivå.

En forutsetning for å lykkes med samarbeid på individnivå er ledelsesforankring på systemnivå. Det må gis tid og rom for å skape gode samarbeidsprosesser (se *tilrettelegging for samarbeid på individnivå*).

Tilrettelegging for samarbeid på individnivå

Kommunen har ansvar for samordning av tjenestetilbudet. Ved uenighet/ uklarhet har kommunen også ansvar for å avgjøre hvilken kommunal tjeneste som skal samordne tjenestetilbudet.

Tverrfaglige nettverksmøter (barn og unge)

Godt tverrsektorielt samarbeid i enkeltsaker forutsetter at ansatte i velferdstjenestene har tilstrekkelig kunnskap om andre sektors ansvar, kompetanse og oppgaver. Dette skal ivaretas gjennom tverrfaglige møter.

Deltakere på tverrfaglige nettverksmøter:

- Ansatte innen oppvekst og helse/ omsorg (eks. barnehage, skole, helsestasjon, ungdomskontakt, foreldreveiledere, miljøtjenester, barnevern, PPT, NAV, forvaltning, velferdsveiledning og fastleger)

Innhold på tverrfaglige nettverksmøter:

- Bli kjent på tvers av fagfelt/ relasjonsbygging
- Caser og workshops for å øve på samhandling
- Tydeliggjøring av ansvar og oppgaver innenfor hvert fagfelt
- Opplæring (handlingsveilederen, nye føringer, rutiner etc.)
- Faglig oppdatering (eks. Stortingsmeldinger, forskrifts- og lovendringer, faglige retningslinjer, aktuelle rapporter og ny forskning)
- Nye kunnskapsgrunnlag (eks. Oversiktsdokument over folkehelsen og påvirkningsfaktorer, Ungdataundersøkelsen, elevundersøkelsen, brukerundersøkelser, oppvekstprofiler, folkehelseprofiler)

Samhandling på individnivå - gult nivå

- Ved bekymring for et barn/ en ungdom skal Handlingsveilederen følges
- Prinsippene i Handlingsveilederen skal være gjeldende i alle saker (også for barn/ unge med vedtak)
- Det skal aldri være tvil om hvem som har hovedansvaret (stafettspissen) i hver enkelt sak (tydelig ansvarsfordeling og mål)
- I hver sak har alle involverte et samtidighetsansvar (jfr. Handlingsveilederen)
- Barnets/ ungdommens syn skal vektlegges med tanke på hvilken tjeneste som skal samordne i deres sak

Tverrfaglige team

Tverrfaglige team skal fange opp barn med bekymringsfull utvikling og sikre tidlig forebygging, sikre tverrfaglig arbeid i individsaker med sammensatt problematikk, og at barnet/familien får helhetlig hjelp. Teamet skal være en lavterskel drøftingsarena for barnehager og skoler.

- Alle kommunene skal ha tverrfaglige fora for å diskutere saker på individnivå.
- Trinnene i Handlingsveilederen skal følges før sakene tas opp i tverrfaglige team.
- Tverrfaglige team melder til samordningsteamet ved endringer i utfordringsbildet, som krever koordinert innsats.

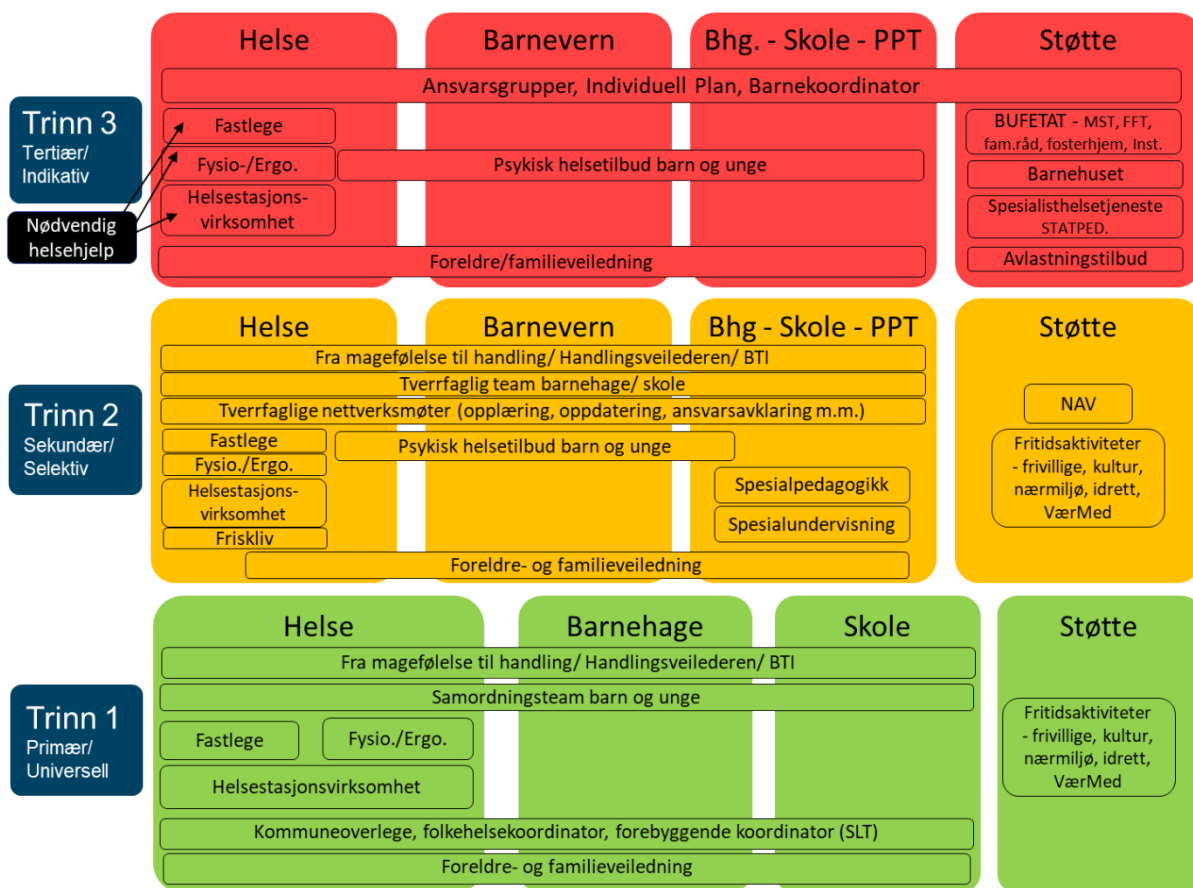
Samhandling på individnivå - rødt nivå

- Barn som har behov for sammensatte tjenester har rett til en ansvarsgruppe, som samarbeider og koordinerer innsatsen rundt enkeltbarnet. Hver ansvarsgruppe skal ha en koordinator.
- Barnets/ungdommens syn skal vektlegges mtp. hvilken tjeneste som skal samordne i deres sak
- Barn og unge med behov for langvarige og koordinerte tjenester har rett til å få utarbeidet individuell plan (dette skal være en konkret, målbar plan, med god tidslinje)
- Barnet/ ungdommen, samt foresatte skal medvirke i utarbeidelsen av individuell plan.
- Der det er oppnevnt barnekoordinator skal barnekoordinatoren sørge for samordning av tjenestetilbudet
- Oppfølgingen av barn/ unge skal evalueres i hver enkelt sak. Evalueringen skal inneholde en konkret vurdering av hva som fungerer, hvem som deltar, hva som skal videreføres og hva som evt. skal avsluttes.

Barnekoordinator

- Familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester, har rett til barnekoordinator.
- Andre velferdstjenester har plikt til å samarbeide med barnekoordinator når samarbeidsplikten på individnivå er utløst.

Figur 3 viser oppdatert versjon av Værnesregionmodellen, ut fra revideringen som er gjennomført i forbindelse med arbeidet med felles forebyggende plan.

Figur 3: Værnesregionmodellen 2.0., 2023

Del 2: Lokal del Stjørdal

Revidert april 2026

Sammen om å få det til

I Stjørdal kommune følger vi prinsippet «*Sammen om å få det til*». Det betyr at vi samarbeider tett på tvers av tjenester, samtidig som barn, unge og deres foreldre har en aktiv rolle i samarbeidet med kommunen. Dette er i tråd med føringene i St.prop. 133 L, som stiller tydelige krav til alle kommunale tjenester om samarbeid for å styrke det forebyggende arbeidet.

Vi har som mål at hjelpen skal gis nærmest mulig brukeren, og vi praktiserer LEON-prinsippet (laveste effektive omsorgsnivå) i alt vi gjør. Uansett hvor innbyggerne bor i kommunen, skal de ha lik tilgang til kompetanse og hjelp.

Fra magesfølelse til handling/ handlingsveilederen/ BTI

En sentral arbeidsmetodikk i Stjørdal er aktiv bruk av handlingsveilederen (fra magesfølelse til handling/ BTI). Dette er et verktøy som skal brukes ved bekymring om barn/ ungdom, uansett forebyggingsnivå. Bruk av handlingsveilederen skal bidra til tidligere og riktig innsats i kommunen.

Figur 4: Fra magesfølelse til handling – Handlingsveilederen

Helse og velferdskontoret – kommunens inngangsport til tjenester

Helse- og velferdskontoret er kommunens «dør inn» for alle henvendelser knyttet til helse-, omsorgs- og velferdstjenester. Kontoret fungerer som et sentralt kontaktpunkt for både innbyggere og ansatte, fordi det ofte kan være utfordrende å få oversikt over rettigheter og tilgjengelige tilbud.

Hos helse- og velferdskontoret kan innbyggere og ansatte drøfte saker og få veiledning om veien videre. Ansatte ved kontoret har god oversikt over lovverket og hvilke tjenester og tiltak som finnes – kommunalt, fylkeskommunalt, statlig og hos relevante private aktører. Kontoret fungerer som koordinerende enhet for velferdstjenestene.

Saker kan tas opp anonymt på prinsipielt grunnlag, eller mer konkret med samtykke fra den det gjelder. Ansatte som vurderer at det er behov for samordnede eller koordinerte tjenester skal henvende seg til helse- og velferdskontoret, som vurderer saken og eventuelt kobler på aktuelle tjenester.

CRPD – Rettighetsbasert forebygging

FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne

Tjenestene skal arbeide i tråd med CRPD for å sikre likeverd, selvbestemmelse og inkludering. Ansatte skal ha grunnleggende kompetanse om rettigheter, tilgjengelighet, beslutningsstøtte og forebygging av tvang, vold og krenkelser. Forebyggingsarbeidet skal redusere barrierer, styrke brukernes medvirkning og sikre at informasjon og tjenester er tilgjengelige for alle. Det skal gjennomføres tilrettelegging, etisk refleksjon og systematisk oppfølging av hendelser og risiko. Lederne har ansvar for implementering og årlig evaluering gjennom brukerinnspill, indikatorer og kvalitetsarbeid. Ansatte har ansvaret for å praktisere rettighetsbasert arbeid.

Ungdomsrådets 10 råd skal ligge til grunn for kommunens arbeid, og hvert råd skal vurderes årlig av den enkelte enhet med fokus på måloppnåelse og forbedring.

Redd Barna

10 råd til Stjørdal kommune

Å inkludere barn med funksjonsnedsettelse er et godt valg for framtida!

- 1 Inkluder barn og unge med funksjonsnedsettelse**
Alle barn og unge i Stjørdal skal ha like muligheter. Det vil si at de må kunne gå på nærskolen, delta i fritidsaktiviteter og være en del av fellesskapet – sosialt og faglig. For å sikre like rettigheter, må skoledagen og fritiden tilpasses barns ulike behov.
- 2 Stjørdal skal være en universelt utformet kommune**
Alle offentlige bygg, uteområder og fritidsarenaer i Stjørdal skal være universelt utformet fra starten – ikke som tilleggsløsninger. Dette sikrer at barn med funksjonsnedsettelse kan komme inn og kan delta.
- 3 Kollektivtransport som er tilgjengelig for alle, alltid**
Uansett funksjonsevne, så skal kollektivtransporten funke. Buser og tog må ha rampe, og det trengs oppleste rutetabeller og ledelinjer slik at man kan komme seg trygt på bussen når man er svaksynt.
- 4 Tilrettelegging i fellesskapet**
Hvis elever har tilrettelagt opplæring eller trenger annen tilrettelegging, er det viktig at de får være en del av fellesskapet, også i klasserommet. Snakk med de som trenger hjelpemidler og spør hva de trenger. Barn og unge som har behov for det, må få assistent.
- 5 Informasjon skal være tydelig og tilgjengelig**
Stjørdal har mange gode fritidstilbud, men kommunen må bli bedre til å vise dem fram. Hvilke aktivitetstilbud finnes, hvor er de, hva skjer der, er de tilgjengelige? Husk å tilpasse informasjonen slik at den er forståelig for alle barn og unge.
- 6 Barn og unge må få medvirke**
I Stjørdal skal barn og unge ha reell innflytelse. Derfor skal barn og ungdommer alltid få mulighet til å uttrykke sin mening i beslutninger som påvirker deres hverdag og utvikling. Initiativer som Carbon viser hvordan medvirkning kan fungere i praksis.
- 7 Flere voksne gir mer trygghet**
Det trengs flere miljøarbeidere, fagarbeidere og voksne støttepersoner i skolen og på fritidsarenaer, og dette må settes i system. Det bør være trivselsagenter ved alle skoler.
- 8 Samarbeid som fungerer**
Skole, helse, fritidstilbud og kommunen må jobbe tett sammen – med en ansvarlig koordinator som følger opp. Familier som trenger bistand skal møte et system som er enkelt, effektivt og til å stole på.
- 9 Holdninger endres gjennom handling**
Det må jobbes systematisk for økt forståelse, kunnskap og positive holdninger til mangfold. Se personen, ikke bare funksjonsnedsettelsen.
- 10 Stjørdal kommune har politisk vilje og tydelige mål**
Inkludering av barn og unge med funksjonsnedsettelse skal være en tydelig politisk satsing med mål og ressurser, som må inn i de kommunale planene og følges opp.

Rådene er utarbeidet gjennom samskapsverksted med politikere, kommunalt ansatte og organisasjoner i Stjørdal og Stjørdal ungdomsråd.

reddbarna.no/funksjonsnedsettelse

Kompetansetiltak

- Hvert 4 år: CRPD i praksis Fagdag for ledere og mellomledere.
 - Fagdager gjennomført i 2026.

Barnekoordinator

Helse- og velferdskontoret vurderer behovet for barnekoordinator og innhenter samtykke fra foreldre eller andre som kan samtykke på vegne av barnet. For barnekoordinator gjelder egne samtykkeregler: ungdom mellom 16 og 18 år kan verken samtykke til eller motsette seg oppnevning, men deres ønsker skal tillegges stor vekt.

Kontoret oppnevner barnekoordinator i den tjenesten som anses mest hensiktsmessig i den enkelte sak. Inntil oppnevning er gjort, ivaretar helse- og velferdskontoret funksjonen. I henhold til kommunedirektørens delegasjonsvedtak kan en oppnevnt barnekoordinator ikke motsette seg oppnevningen, med mindre den strider mot loven (forvaltningsloven § 6 om habilitet). Ved habilitetsutfordringer sørger enhetsleder ved helse- og velferdskontoret for at en annen ansatt i tjenesten overtar ansvaret.

Tiltaksoversikt

Tiltaksoversikten er en digital, interaktiv plattform som gir oversikt over hjelpetiltak for barn og unge. Den er utviklet for både ansatte og innbyggere, og gjør det enkelt å finne tilgjengelige tiltak og hvem som tilbyr dem. Løsningen sørger for jevnlig oppdatering og den gir også mulighet for kategorisering og evaluering av tiltak.

Tiltaksoversikten henger tett sammen med Handlingsveilederen – verktøyene utfyller hverandre og er sentrale i kommunens arbeid med barn og unge.

Alle nyansatte får opplæring i både Handlingsveilederen og Tiltaksoversikten, samt en introduksjon til samarbeidspartnere. For ansatte i Velferd benyttes «Sjekkliste – nyansatte» som støtte i opplæringen.

Figur 5: Tiltaksoversikt 0-18+

Status i Stjørdal

Mange faktorer som har innvirkning på folkehelsen, kan påvirkes gjennom kommunale virkemidler. For at Stjørdal kommune skal kunne utnytte dette handlingsrommet kreves kunnskap om helsetilstand og faktorer som påvirker helsen til innbyggerne. Slik kunnskap er en forutsetning for å kunne gjøre gode prioriteringer for folkehelsen og gode vurderinger av helsekonsekvenser, i alle planer, saker og tiltak i kommunen.

«Oversikt over folkehelsen og påvirkningsfaktorer i Stjørdal, 2026» gir et bilde av styrker og utfordringer for folkehelsen i Stjørdal, samt en vurdering av årsaksforhold og konsekvenser. Ut fra det helhetlige utfordringsbildet, kunnskap om årsakssammenhenger, potensial for forebygging og mulig skadeomfang ved å ikke sette inn tiltak, anbefales to strategier for folkehelsen i Stjørdal framover.

Strategi 1: Forebygge frafall fra skole, fritidsaktiviteter og arbeidsliv, gjennom å minke sosiale ulikheter og styrke inkludering.

Mange av utfordringene som handler om frafall, utenforskap, helse og levevaner i Stjørdal henger sammen med sosioøkonomisk status. I Stjørdal ser vi sosiale ulikheter i bl.a. forventet levealder, fullføring av skole, mestringsnivå, deltakelse (arbeid og fritid), psykisk helse og sosial støtte. Sosioøkonomisk status går ofte i arv mellom generasjoner. I denne oversikten ser vi at andelen lavinntektshusholdninger er høyere i noen innvandringsgrupper enn i øvrig befolkning og at det er geografiske forskjeller i levekårsutfordringer.

Strategi 2: Styrke psykisk helse i befolkningen.

En del innbyggere i Stjørdal opplever at de har dårlig psykisk helse. En forholdsvis høy andel kvinner/ jenter har psykiske helseutfordringer og muskel- og skjelettplager, som er de to hovedårsakene til sykmelding- og uførestatistikk på landsbasis. Samtidig er gutter og menn overrepresentert i selvmordsstatistikken, på landsbasis. Det kan bety at det er mørketall med tanke på rapportering av psykiske helseutfordringer hos gutter og menn.

Kjente beskyttelsesfaktorer mot psykiske plager er bl.a. gode relasjoner, trygg tilknytning til omsorgspersoner i barndommen, opplevelsen av å bety noe for andre, god selvfølelse, og spesielt følelsen av å kunne mestre utfordringer og problemer. I tillegg spiller levevaner, som tilstrekkelig søvn, kosthold og aktivitet inn. Gjennom hele livet gir sosial isolasjon og ensomhet økt risiko for psykiske plager, mens sosial støtte og nærhet til andre mennesker beskytter mot psykiske plager.

Fra Oversiktsdokumentet folkehelse (januar 2026) - med spesielt fokus på barn og unge

Styrker blant barn og unge i Stjørdal

- De fleste barna og ungdommene er fornøyde med livet sitt, foreldrene og vennene sine.
- En høy andel barn og ungdommer deltar på organiserte fritidsaktiviteter.
- De fleste barn og unge føler seg trygge i nærmiljøet sitt.
- En høy andel ungdomsskoleelever er fysisk aktive eller trener regelmessig.
- De fleste barn og unge opplever helsa si som god.
- Det er god vaksinasjonsdekning (barnevaksinasjonsprogrammet) i Stjørdal.
- Andel ungdommer med psykiske helseplager har stabilisert seg.

Utfordringer blant barn og unge i Stjørdal

- Andelen elever på laveste mestringsnivå i lesing og regning i Stjørdal er høyere enn andelen for land og fylke, og andelen har økt noe over tid.
- Det er store sosioøkonomiske forskjeller i fullføringsgrad av videregående opplæring i Stjørdal (større forskjeller enn nasjonalt).
- Det er forholdsvis store forskjeller i fullføring av vgs., samt resultater på nasjonale prøver mellom elever med innvandrerbakgrunn og elever totalt (større forskjeller enn nasjonalt).
- En lavere andel elever i Stjørdal tror de vil ta høyskole eller universitetsutdanning, sammenlignet med andelen nasjonalt.
- Det er store sosiale ulikheter i deltakelse blant ungdom på organiserte fritidsaktiviteter
- Det er sosiale ulikheter i andelen ungdommer som opplever å ha en fortrolig venn, opplever mobbing, trives med venner, lokalmiljø og skole
- Det er store ulikheter mellom barn fra innvandrerfamilier og øvrige barn i Stjørdal, når det kommer til oppvekst i vedvarende lavinntekt
- Det er en langt høyere andel barn og unge som lever med levekårsutfordringer i Halsen barneskolekrets enn i øvrige skolekretser i Stjørdal
- Skoletrivselen har gått ned blant elevene, både på mellomtrinn og ungdomstrinn
- Mange ungdommer er ikke fornøyde med lokalmiljøet (særlig jenter)
- En høyere andel ungdomsskoleelever har drukket seg beruset enn landsgjennomsnittet
- Det har vært en jevn økning i andelen ungdomsskoleelever som har brukt eller fått tilbudt cannabis og det er sosioøkonomiske forskjeller i cannabisbruk
- Over halvparten av ungdomsskoleelevene sier at de synes de er for mye på skjerm, og 42 % sier at de har prøvd å begrense skjermtiden, uten å lykkes.
- Andelen ungdom og voksne med psykiske helseutfordringer er fremdeles høy.
- Det er sosioøkonomiske forskjeller mellom ungdomsskoleelevene som opplever mange psykiske plager

Samarbeid på systemnivå i Stjørdal

Politiråd og SLT-modellen

Styringsnivå: Politiråd

Politirådet har ansvar for kommunens samlede innsats for å forebygge rus og kriminalitet blant barn og unge. Rådet kan også ta opp andre relevante temaer i samarbeidet mellom kommune og politi.

- Møtes 4 ganger pr år.
- Består av kommunedirektør, ordfører, politistasjonssjef, sektorleder forebygging og mestring og bolig, arbeid og kvalifisering, beredskapsrådgiver, leder ungdomsrådet og SLT-koordinator.

Koordinerende nivå: Koordinerende samordningsteam

Tidligere SLT-nivå og Samordningsteam barn og unge er fra januar 2026 slått sammen til ett forum.

Koordinerende samordningsteam skal koordinere, kvalitetssikre og videreutvikle kommunens tverrfaglige og tverrsektorielle arbeid på systemnivå. Teamet jobber med:

- Koordinere og videreutvikle kommunens tverrfaglige og tverrsektorielle forebyggingsarbeid.
- Følge og drøfte det lokale utfordringsbildet, inkludert risiko innen rus, kriminalitet og oppvekst.
- Vurdere og anbefale nødvendige tiltak og ressursbruk.
- Sikre godt samarbeid, helhet og kvalitet mellom tjenester og aktører.

- Følge opp planer, handlingsveiledere, mål og måloppnåelse

Møtearenaen skal også bidra til å informere kommunedirektørens ledergruppe, felles fagråd, AU og politiråd om aktuelle problemstillinger. Videre skal samordningsteamet ivareta samarbeid med spesialisthelsetjenesten (for eksempel BUP, HABU, familieambulatoriet og Bufetat), samt samarbeid med ungdomsrådet og sikre medvirkning i saker som angår barn og unge.

- Møtes 4 ganger pr år
- Består av: Sektorledere for barnehage, skole og forebygging og mestring, bolig, arbeid og kvalifisering, samt kommuneoverlege, folkehelsekoordinator, folkehelsekoordinator, velferdskontoret, politi og SLT koordinator. Andre aktuelle tjenester innkalles ved behov.

Utøvende nivå: STYRK møtet

Dette nivået står for det praktiske forebyggende arbeidet. Her deltar funksjoner som er i direkte kontakt med barn og unge. Arbeidet omfatter gjensidig informasjonsdeling, langsiktige og kortsiktige tiltak, prosjekter og innsatser.

- Møtes 4 ganger pr år
- Består av representanter som arbeider daglig med barn og unge.

SLT-koordinator sørger for organisering av møtene og informasjonsflyt mellom de tre nivåene, samt eksternt når det er hensiktsmessig.

Drøftingsteam skole 6-18 år

Teamet består av ansatte fra skole, skolehelsetjeneste og PPT på grunnskolene. Her drøftes problemstillinger på systemnivå. Ved drøfting av individualsaker – se «samarbeid på individnivå/ utøvende nivå».

Felles ledermøter (sektorene barnehage, grunnskole og mestring og forebygging)

- Møtet består av sektorlederne og enhetslederne i disse tre sektorene. Temaer kan være fellestemaer, felles opplæring, felles arbeid.
- Arrangeres 2 ganger pr år

Ungdomsråd

I del 1 er rollen til Ungdomsrådet beskrevet. I Stjørdal er det i tillegg ønskelig at Ungdomsrådet skal brukes i utarbeidelsen av saker som angår barn og unge, før sakene ferdigstilles. Før godkjenning av saker skal sektorledere vurdere om saken skal opp i ungdomsrådet.

Samarbeid på individnivå/ utøvende nivå

Handlingsveilederen og tiltaksoversikten er førende for arbeid på individnivå i Stjørdal.

Samhandling i enkeltsaker på gult og rødt nivå

Tverrfaglige kompetanseteam 0-18 år

Tverrfaglig kompetanseteam er en drøftingsarena for ansatte som jobber med barn og unge der det er behov for flerfaglig vurdering. Målet er å koble på riktig tjeneste og legge til rette for koordinerte tjenester. Teamet skal et familieperspektiv og fokus på tidlig innsats og helhetlige tjenester i velferdssektoren. For å få til det, må vi jobbe sammen – på tvers av skole, barnehage, helse, barnevern og andre som er viktige for barn, unge og deres familier.

Hvordan komme i kontakt med tverrfaglig kompetanseteam:

1. Sak meldes anonymisert på e-post: tverrfagligkompetanseteam@stjordal.kommune.no
2. Deretter blir du kontaktet av tverrfaglig kompetanseteam som avtaler tidspunkt for møte og avklarer samtykke. Det er ønskelig at det innhentes samtykke til å drøfte med navn.
3. Du mottar deretter e-post med hjelpeark som du kan benytte i forberedelse til møtet.

Før kontakt med tverrfaglig kompetanseteam skal nivå 0 og 1 i Handlingsveilederen være gjennomgått. Ved behov for et utvidet møte i etterkant, innkalles aktuelle deltakere.

Tverrfaglig kompetanseteam har faste møter hver onsdag fra kl. 08.30-10.00 og disse avholdes på teams. Du vil bli ringt opp på teams til avtalt tidspunkt.

Småbarnsteam 0-5 år (TST – tverrfaglig småbarnsteam)

Teamet består av faste representanter fra PPT, fysio- og ergoterapitjenesten, barnehagemyndigheten og helsestasjonen. Møtet fungerer som en arena for å sikre tidlig innsats og drøfte saker før henvisning eller videre oppfølging.

Dersom det avdekkes behov for en bredere, flerfaglig drøfting, meldes saken videre til tverrfaglig kompetanseteam

Drøftingsteam skole 6-18 år

Teamet består av ansatte fra skolen, skolehelsetjenesten og PPT ved grunnskolene. Møtene brukes primært til å drøfte tema på systemnivå.

Ved drøfting av individsaker gjelder følgende forutsetninger:

- Handlingsveilederen nivå 0 og 1 skal være fulgt
- Samtykke fra foresatte/ungdom skal være innhentet
- Ved anonym drøfting må anonymiseringen være reell

Bekymringer knyttet til elever i videregående opplæring drøftes hos elevtjenesten eller oppfølgingstjenesten (OT) ved Ole Vig videregående skole og Aglo videregående skole.

Dersom det avdekkes behov for en bredere, flerfaglig drøfting, meldes saken videre til tverrfaglig kompetanseteam.

Ansvarsgruppemøter og Individuell plan (IP)

Ansvarsgruppen er en tverrfaglig og tverretattlig gruppe der deltakerne kan ta beslutninger og gjøre faglige vurderinger innenfor sitt tjenesteområde. Brukermedvirkning fra bruker og familie sikres. For mer informasjon, se Compilo om ansvarsgrupper.

Det gjennomføres samarbeidsmøter/basismøter for å sikre framdrift i sakene. Kommunen har plikt til å opprette individuell plan for barn og unge med sammensatte og langvarige behov for bistand og koordinering – når de selv ønsker en slik plan. Alle ansatte, inkludert fastleger, har ansvar for å melde behov for samordning av tiltak til Helse- og velferdskontoret.

PriU18

PriU18 er et strukturert samarbeid mellom politi, ungdomskontakt og barnevern. Et fåtall ungdommer (ca. 5) følges tett opp av de nevnte tjenestene. Andre relevante tjenester kobles inn ved behov i enkeltsaker.

Målgruppen for tiltaket er ungdom i alderen 12–18 år med gjentatte straffesaker eller vedvarende bekymring for negativ kriminalitetsutvikling. Tjenestene gjennomfører hyppige, korte samhandlingsmøter for å sikre tett oppfølging, rask respons og løpende vurdering av tiltak. Oppfølgingen tilpasses individuelt og baseres på samtykke fra ungdommen og eventuelt foreldre.

Felles foreldremøteplan

På foreldremøter ved grunnskole og barnehager i Stjørdal benyttes felles foreldremøteplan. Planen har tverrfaglig innhold, der de ulike tjenestene har bidratt.

Styringsverktøy og evaluering

Fra overordna praksis til praksis i enhetene.

Under ses oppbygninga av styringsverktøyene i Velferd der de fleste tjenestene som omhandler barn og unge ligger. Hovedevalueringa av arbeidet knyttet opp mot Forebyggende plan vil i hovedsak foregå i styringsverktøyene, og spesielt i enhetsplanene.

Det er i enhetsplanene de operative planene ligger. Her blir strategiene, og også tiltak og oppgaver i Forebyggende plan til konkrete handlinger og praksis.

I enhetsplanene vil du finne mål for tiltakene som settes i gang rundt barn, unge og familier.

Enhetsplanene vil evalueres årlig, og dermed vil også tiltak fra Forebyggende plan evalueres årlig gjennom dette.

Forebyggende plan er en del av lederavtalen og den årlige ledelsens gjennomgang i enheter som har ansvar for barn og unge. Her vil hver enkelt leder si noe om levering på tiltak og prosedyrer i forebyggende plan. Eventuelle avvik avdekkes, og man ser på hvordan disse skal lukkes.

Hvert fjerde år gjøres en hovedevaluering av samarbeidet på individ- og systemnivå. I dette arbeidet vil brukerstemmen til barn, unge og foresatte bli meget viktig. I sammenheng med dette gjennomføres det en brukerundersøkelse også hvert fjerde år. Dette arbeidet påbegynnes året før kommunevalg, og ferdigstilles før ny politisk ledelse er på plass i kommunen.